

Barnet i Centrum

Voksen-barn samspil og læring

Informationsmøde om BIC 2

Lone Svinth, ph.d. i pædagogisk psykologi, AU

Oplæggets fire temaer

- Hvorfor '*Voksen-barn samspil og læring*'?
- Laboratoriearbejdet
- 1. del undersøgelse
- Opsummerende om BIC 2

Baggrund

- Pædagogiske processer fremhæves som afgørende kvalitetsparameter på 0-3 års området (Dalli, et al, 2011; Nielsen, et al. 2013; Bjørnstad and Pramling Samuelsson, 2012).
- 'Kvalitet eksisterer ikke i sig selv i et dagtilbud men skabes og udvikles i pædagogiske processer gennem samspil mellem mennesker samt mennesker og ting i læringsmiljøet' (Sheridan, 2009, p. 252)
- Læring finder sted i kraft af børns deltagelse (Dreier, 1999)
- Opgør med et individualiseret og generaliseret fokus på børns læring
- Fokus på børns deltagelsesmuligheder og den voksnes bidrag til samspillet

Voksen-barn samspil og læring

- Målet med laboratoriet var at udvikle pædagogiske samspil, hvor *meningsfulde relationer* og *aktiviteter* udvider børns deltagelse og bibringer dem frugtbare erfaringer
- *Alle laboratoriedeltagere skulle definere et projekt inden for følgende forskningsspørgsmål: "Hvordan kan vi blive bedre til at beskrive og udvikle det **levede** voksen-barn samspil og **synliggøre** den **betydning** samspillet har for børns læring og tilblivelse?"*

Centrale begreber i 'Samspil og læring'

Pædagogisk
nærvær

Pædagogens
viden om børns
udvikling

Identitetserfaringer

Deltagelsesmuligheder

Den voksnes opmærksomhed

Kompetencer, viden
og færdigheder

Sociale regler og
omgangsformer

Sensitivitet

Kulturelle normer
og værdier

Intersubjektivitet

Betingelser for samspil

Åbenhed for
barnets
perspektiv

Being, Beloning,
Becomming

Pædagogens viden
om samspillet
betydning for barnet

Anerkendelse

Fleksibilitet

Zone for nærmeste udvikling

Analyseskemaer til
beskrivelse og
udvikling af
samspillet

Massage og
penselstrøg

Struktureringer
som fremme
voksen-barn
samspillet

Udvikling af
nye
praksisformer

Pædagogisk
nærvær

Øget åbenhed for
barnets
perspektiv og
justering af
samspil

Udvidelse af
deltagelsen for børn
i udsatte positioner

Hvilke metoder har vi anvendt?

Praksisfortællinger

Videoptagelser

Refleksionsøvelser

Spørgeskemaer

Analyseskemaer

Fremlæggelser

Praksisøvelser

Dagplejers videooptagelse af egen praksis

Filmklip shelter.mp4

Skabelon for fælles refleksion

Person/gruppen der fremlægger:

- Indled fremlæggelsen med at fortæl (1) hvad dit BIC projekt går ud på (2) hvorfor dette klip/praksisfortælling er udvalgt (3) hvilke konkrete begreber/teorier du arbejder med

Feedback fra plenum:

- **Benævn** det gode og begrund det. Fx: "Klippet viser den betydning det får for barnets erfaringer og deltagelse at du holder dig selv tilbage".
- Stil **undrende** og opfølgende spørgsmål
- Peg på *hvordan* konkrete begreber kan benyttes til at beskrive samspillet
- Åbner klippet for **ideer** til nye **pædagogiske handlemuligheder** eller **forståelsesmuligheder?**

Første delundersøgelse

Udvikling af pædagogisk åbenhed for børns perspektiver og deltagelse i vuggestue og dagpleje

- Hvordan får en pædagogisk bestræbelse om åbenhed for barnets perspektiv betydning for voksen-barn samspillet og for barnets deltagelsesmuligheder i vuggestue og dagpleje?
- Særligt fokus på et selvvalgt barn i en selvvalgt uge. Tilstræb åbenhed for barnets perspektiv – hvad oplever det? Hvad forsøger det at kommunikere? Hvad betyder det ekstra fokus for (1) samspillet? (2) barnets deltagelse?

Resultater – åbenhed for barnets perspektiv

- Dette særlig fokus ledte frem til (1) øget kendskab til det enkelte barn og dets intentioner (2) en styrkelse af relationen og et mere nuanceret samspil (3) færre konflikter – den voksne var hurtigere til at træde til, når barnet havde behov for hjælp (4) nye deltagelsesmuligheder og flere frugtbare erfaringer for barnet
 - "Jeg stopper op og prøver at forstå, hvad der er på færde for barnet, hvad forsøger det at kommunikere – måske skyldes vreden, at barnet bliver misforstået?"
 - "Jeg prøver at holde mine tolkninger lidt tilbage, er mere nysgerrig på, hvad barnet forsøger at sige mig"
 - Jeg prøver at forstå barnets intentioner og handlinger på nye måder

Centrale citater fra artiklen:

- Pædagog: "Det er blevet helt tydeligt for mig, at det hele jo handler om mine forventninger til barnet og dets handlinger. Hvordan jeg ser/læser barnets intentioner, påvirker jo den respons jeg giver barnet, hvilket jo så kan blive selvforstærkende, hvis ikke jeg er opmærksom og bevidst om mine handlinger".
- Pædagog: "Der sker helt klart en udvikling af mit samspil med barnet. I det jeg vælger at give et enkelt barn fokus åbner jeg mig meget mere for at få øje på nuancer i barnets intentioner. I det jeg stiller mig nysgerrig an i forhold til barnet, på en mere fokuseret måde, end jeg vil gøre i det daglige får jeg øje på nye, sider af barnet."

BIC₂

- Bygges på erfaringerne fra BIC₁. Videreførelse af temaet voksen-barn samspil og læring
- Øget fokus på (1) det vanskelige samspil (2) børn i udsatte positioner (3) pædagogen og dagplejerens egen forholdemåde i samspillet (4) samspillet's betydning for børns deltagelse
- Øget brug af video
- Flere praksisrettede øvelser